

SPOROČILO ZA MEDIJE

Ljubljana, 6. december 2013

SLOVENSKIM ALPINISTOM POSEBNA PRIZNANJA OB DIAMANTNEM JUBILEJU PRVEGA VZPONA NA EVEREST

Danes, 6. decembra 2013, je v Slovenskem etnografskem muzeju potekala slovesnost ob diamantnem jubileju prvega vzpona na Mt. Everest (1953–2013), na kateri je 8 slovenskih alpinistov, ki so se na vrh najvišje gore sveta povzpeli z nepalske strani, prejelo posebna priznanja. Slavnostni dogodek so pripravili Generalni konzulat Nepala v Sloveniji v sodelovanju s Planinsko zvezo Slovenije, Planinsko zvezo Nepala, Slovenskim etnografskim muzejem in Gorenjskim muzejem.

Letošnjega 29. maja je minilo natanko 60 let od prvega pristopa na najvišjo goro sveta, Mt. Everest. Prva sta nanj stopila novozelandski alpinist Edmund Hillary in šerpa Tenzing Norgay. Kot prvima Slovencema je to uspelo 13. maja 1979 **Andreju Štremfelju in Nejcju Zaplotniku**. Reinholdu Messnerju je 20. avgusta 1980 kot prvemu uspel vzpon na vrh Everesta brez dodatnega kisika, ta uspeh je med Slovenci prvemu in do sedaj edinemu uspelo pokojnemu Pavletu Kozjeku 23. 5. 1997. Andrej in njegova žena **Marija** pa sta se 7. oktobra 1990 vpisala v svetovni alpinizem kot prva zakonca na svetu na vrhu Everesta. Sedmega oktobra leta 2000 je nov rekord dosegel **Davo Karničar**, ki je opravil prvi neprekinjen spust na smučeh z vrha do baznega tabora.

Svojo izkušnjo z Everestom in prvenstvenim vzponom po zahodnem grebenu iz leta 1979 je na slovesnosti ob diamantni obletnici prvega vzpona na Everest predstavil Andrej Štremfelj, ki se je z Nejcem Zaplotnikom vpisal v zgodovino slovenskega in svetovnega alpinizma.

Današnje slovesnosti v Slovenskem etnografskem muzeju (SEM), ki »postaja dom prijateljstva med Nepalom in Slovenijo ter njenimi gorami,« kot je poudarila direktorica SEM Bojana Rogelj Škafar, so se udeležili številni alpinisti, gosti, ljubitelji gora in visoki predstavniki Nepala in Slovenije, med njimi **Madhu Sudan Burlakoti**, skupni sekretar Ministrstva za kulturo, turizem in civilno letalstvo Nepala, minister za izobraževanje, znanost in šport **dr. Jernej Pikalo**, **Ang Tshering Sherpa**, nekdanji predsednik Planinske zveze Nepala, častni predsednik Mednarodnega združenja planinskih organizacij UIAA in nekdanji predsednik Združenja planinskih organizacij Azije, častni generalni konzul Nepala v Sloveniji **mag. Aswin K. Shrestha**, odpravnik poslov Nepala v Berlinu **Prakash Mani Paudel**, predsednik PZS **Bojan Rotovnik**, alpinist, himalajec in vodja številnih odprav **Tone Škarja** ...

Posebna priznanja – diamantne medalje – je prejelo 8 slovenskih alpinistov, ki so se na vrh Everesta ali po nepalsko Sagarmathe povzpeli z nepalske strani, in sicer: **Andrej Štremfelj** – skupaj z Nejcem Zaplotnikom sta bila l. 1979 prva Slovenca na vrhu Sveta po prvenstveni smeri zahodnega grebena (Andrej je edini Slovenec z dvakratnim pristopom na vrh Everesta); Andrejeva žena **Marija Štremfelj** (z možem Andrejem sta na Everestu stala kot prvi zakonski par na svetu, pristop po normalni smeri), s pristopom po normalni smeri pa tudi **Viki Grošelj**, **Davo Karničar**, **Tadej Golob**, **Matej Flis**, **Gregor Lačen** in **Tomaž Jakofčič**, ki je opravil prvi slovenski vodniški vzpon na vrh Everesta. Na slovesnosti so bili prisotni Andrej in Marija Štremfelj, Viki Grošelj, Davo Karničar in Tadej Golob. Priznanja so podeljevali sekretar Madhu Sudan Burlakoti, nekdanji predsednik Planinske zveze Nepala Ang Tshering Sherpa v spremstvu častnega generalnega konzula Nepala v Sloveniji mag. Aswina K. Shresthe. Z nepalske strani se je na vrh Everesta povzpelo še kar nekaj drugih naših alpinistov, vendar so žal pokojni, so se pa vseh spomnili tudi v današnji slovesnosti.

V imenu prejemnikov posebnih priznanj se je zahvalila **Marija Štremfelj**. »Hvala za izkazano čast. Vrednost teh priznanj je, da se spominjamo dogodkov, ki so bili korenine in seme vseh novih podvigov, novih alpinistov. Vsak posameznik, ki je bil v Nepal, mi vedno znova zatrjuje, da ko enkrat obišeš Nepal, se ti le-ta usidra v srce. Nepal je 'virus', ki okuži vsakogar, ki ga obiše. Upam, da ta 'virus' ne bo nikoli izginil.«

Nepal, deželo ob vznožju Himalaje, zaznamujejo številna bogastva – starodavne kulture, zgodovina, jeziki, izročila in osupljiva narava s prostranimi v večni led okovanimi gorami, ki so želja in hrepenenje alpinistov,

plezalcev, planincev ... In vsi ti, ki so to čudovito deželo in najvišja gorstva obiskali, so glasniki in promotorji Nepala in Himalaje. Slovenijo in Nepal združuje marsikaj, najbolj pa gotovo ljubezen do gora in pokrajina sama. Vse to je še posebej poudaril **Prakash Mani Paudel**, odpravnik poslov Nepala v Berlinu, sekretar **Madhu Sudan Burlakoti** pa je ob tem poudaril še sodelovanje Planinskih zvez Nepala in Slovenije, ki sta k promociji in gorskemu turizmu veliko pripomogli.

Častni generalni konzul Nepala v Sloveniji **mag. Aswin K. Shrestha** kot tudi **Ang Tshering Sherpa**, nekdanji predsednik Planinske zveze Nepala, sta poudarila veliko pomoč slovenske vlade in Planinske zveze Slovenije Nepalu in tamkajšnjim prebivalcem, medsebojno povezanost Planinskih zvez Slovenije in Nepala. Še posebej sta izpostavila **prispevek Planinske zveze Slovenije** k varnejšemu delu domačinov na odpravah visoko v gorah. K slednjemu je prispevala predvsem **slovenska gorniška šola v Manangu**. Planinski zvezi Slovenije sta izrazila veliko hvaležnost, saj je na pobudo alpinista Aleša Kunaverja ustanovila gorniško šolo, kjer vse od leta 1979 potekajo tečaji za vodnike. Slovenska gorniška šola v Manangu je bila prva šola za vodnike, ki je bila zgrajena v Nepalu, Planinska zveza Slovenije pa prva planinska zveza, ki se je povezala s Planinsko zvezo Nepala in želela s pomočjo izobraževanja domačinom omogočiti možnost boljšega življenja in čim manj nesreč pri delu na odpravah. Planinski zvezi Slovenije in njenemu predsedniku Bojanu Rotovniku pa sta za to sodelovanje, gorniško šolo, za promocijo in vso pomoč podelila **posebno priznanje** Planinske zveze Nepala.

Minister dr. Jernej Pikalo je izpostavil izjemno športno pripravljenost, jekleno telo in veliko srce vseh, ki so se povzpeli na Everest. *»Doživeli smo velike uspehe, pa tudi poraze, vse pa veže veliko srce in močan duh, z željo po najvišjih gorah sveta.«*

Predsednik Planinske zveze Slovenije Bojan Rotovnik je poudaril, da v letu 2013, ko praznujemo 120-letnico organiziranega planinstva na Slovenskem, praznujemo tudi druge številne obletnice in da *»smo z odpravo Trisul leta 1960 stopili na vlak svetovnega alpinizma, kjer smo trdno na njen tudi dandanes. V teh letih od takrat je bilo kar 149 odprav Slovencev – odprav, kjer smo Slovenci sodelovali ali prav slovenskih odprav – kar je za narod z 2 milijona prebivalcev zelo velik uspeh. V PZS smo še posebej ponosni, da v Nepalu nismo samo plezali, ampak smo se srečali tudi kot narod z narodom in ljudem tudi pomagali. Tu je 35-letno sodelovanje z Nepalom in Planinsko zvezo Nepala na področju slovenske gorniške šole, pa tudi naše sodelovanje z Mednarodnim gorniškim muzejem v Pokhari, kjer ima slovenski alpinizem in Slovenija svoj predstavitveni del. Vsem alpinistom in ostalim, ki so kakorkoli in na kakršenkoli način prispevali v ta mozaik gorniška in sodelovanja, iskrena hvala. Prav tako današnjemu gostitelju mag. Aswinu K. Shresthi z vso ekipo in sodelujočimi hvala za čudoviti dogodek.«*

Ob tem dogodku so si lahko obiskovalci v preddverju dvoane ogledali tudi razstavo Gorenjskega muzeja (GM), posvečene spominu na Nejca Zaplotnika: **MOGOČNE STENE**, Vrhunski uspehi slovenskih alpinistov v Himalaji. Razstavo sta predstavili direktorica GM **Marija Ogrin** in kustosinja GM **Jelena Justin**, ki je razstavo pripravila skupaj z Moniko Rogelj. Razstava nas je z izborom bogatega fotografskega gradiva popeljala skozi odprave, ki niso zaznamovale le razvoja slovenskega alpinizma, ampak tudi pustila večni pečat v svetovnem alpinizmu in nas uvrstile na sam njegov prestol.

V kulturnem programu so sodelovali dr. Lasanthi Manaranjanie s spremljevalnimi instrumentalisti, povezovalka in pevka Branka Božič, na prečni flauti Anita Prelovšek in vokalistka Kaja Vrokelja Ljuboja, ki so slovesnemu dogodku vdihnili še pravo posebno nepalsko-slovensko kulturno doživetje.

Slovenski alpinisti, ki so se povzpeli na vrh Sagarmathe oz. Everesta, kot so najvišjo goro sveta poimenovali britanski raziskovalci, so:

1. Jernej Zaplotnik, na Everest se je povzpel 13. 5. 1979 (pokojni)
2. Andrej Štremfelj, 13. 5. 1979, drugič 7. 10. 1990
3. Stane Belak, 15. 5. 1979 (pokojni)

4. Viki Grošelj, 10. 5. 1989
5. Marija Štremfelj, 7. 10. 1990
6. Janez Jeglič, 7. 10. 1990 (pokojni)
7. Franc Pepevnik, 22. 5. 1997 (s kitajske strani)
8. Pavle Kozjek, 23. 5. 1997 (pokojni)
9. Davo Karničar, 7. 10. 2000
10. Franc Oderlap, 7. 10. 2000 (pokojni)
11. Tadej Golob, 9. 10. 2000
12. Matej Flis, 9. 10. 2000
13. Gregor Lačen, 9. 10. 2000
14. Viki Mlinar, 21. 5. 2005 (s kitajske strani)
15. Marko Lihteneker, 21. 5. 2005 (pokojni)
16. Roman Benet (IT, rojen v Mojstrani), 17. 5. 2007 (s kitajske strani)
17. Tomaž Jakofčič, 19. 5. 2009 (vodniška tura)

Besedilo in foto Zdenka Mihelič

 Vabilo na podelitev (148,28 KB)

Dodatne informacije:

Zdenka Mihelič, predstavnica PZS za odnose z javnostmi. T: +386 41 222 358, E: zdenka.mihelic@pzs.si.